

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Z A R A S A I

1953 m.

lapkričio

25

TREČIADIENIS

Nr.139(949)

Kaina 15 kap.

Numeryje:

1. Tarybų šalyje—1 pusl.
2. I. ŠORINAS. Pakelti politinį-masinį darbą į naujų uždavinių lygį—2 pusl.
3. J. VIKTOROVAS. Mechanizatorių būtiniai poreikiai ir MTS profsąjunginė organizacija—2 pusl.
4. V. TIURINAS. Didysis partijos rūpinimasis tarybinės liaudies gerove — 2—3 pusl.
5. Z. OZEROVA. Kur jūsų žmoniškumas, broliai Garbunovai—3 pusl.
6. K. LAPĖNAITĖ. Kiekvienam kiemui — tarybinį laikraštį—4 pusl.
7. Mineralinių trąšų gamyba žemės ūkiui—4 pusl.

Nenukrypstamai vykdyti priimtus nutarimus

TSKP Centro Komiteto rugsėjo Plenumo iškeltų uždavinių toliau vystant žemės ūkį sėkmingas vykdymas reikalauja žymiai pagerinti kaimo partinių organizacijų veiklą. Plenumo nutarimas įpareigoja partines organizacijas sustiprinti politinį ir organizacinį darbą masių tarpe, mobilizuoti jas partijos iškeltų uždavinių sėkmingam įvykdymui.

Gerinant partinių organizacijų darbą ir keltant jų organizacinį vaidmenį didelę reikšmę turi užtikrinimas nenukrypstamo aukščiau stovintų partinių organų ir savo priimtų nutarimų vykdymo. Nutarimas tik tada tampa realia jėga, kai į jo vykdymą įsitraukia plačiosios masės, kai jo iškelti uždaviniai tampa masėms sava koline veiklos programa. Tai kelia partinėms organizacijoms būtinumą rūpintis ne tik gerų ir apgalvotų nutarimų priėmimu, bet, svarbiausia, jų įvykdymo užtikrinimu. O tai labai sudėtingas ir atsakingas darbas, reikalaujantis didelio organizuotumo, komunistų atsakomybės už jiems pavestą darbo barą, nuolatinės nutarimų vykdymo eigos kontrolės, plačiųjų masių įtraukimo į kovą už nutarimo įvykdymą.

Reikia pasakyti, kad daugelyje mūsų rajono partinių organizacijų kaip tik šiam svarbiausiam partinio vadovavimo barui neskiiriama reikiamo dėmesio. Štai, pavyzdžiui, kad ir Čapajevų vardo kolūkių partinė organizacija. Čia susirinkimuose dažnai priimami išsamūs, konkretūs nutarimai, kuriuose numatoma daug vertingų priemonių. Tačiau priėmus nutarimą, neorganizuojamas jo vykdymas, neužtikrinama kontrolė, kaip atskiri komunistai vykdo jiems pavestus uždavinius. Todėl ir geriausi nutarimai neduoda naudos. Šiuo faktu nemaža dalimi paaiškinama tai, kad Čapajevų vardo kolūkis žymiai atsilieka.

Panaši padėtis su priimtų nutarimų vykdymo kontrole yra ir MTS partinėje organi-

zijoje. Rugsėjo 30 dieną įvykusiame partinės organizacijos susirinkime buvo svarstyti gyvybiškai svarbūs MTS darbo klausimai, kaip pastrengimas traktorių rudens žiemės remonto sezonui, apsvarstytas LKP rajono komiteto XIII plenumo nutarimas ir kt., svarstytais klausimais buvo priimtas nutarimas. Bet komunistai nebuvo įtraukti į aktyvų šio nutarimo vykdymą, nebuvo kontroliuojama, kaip jie vykdo duotus pavedimus, ir todėl nutarimas liko neįgyvendintas.

Nekovoja už priimtų nutarimų vykdymą „Bolševiko“, J.Žemaitės vardo ir eilė kitų kolūkių partinių organizacijų.

Nesant priimtų nutarimų vykdymo kontrolės jie netenka savo vertės, ir faktiškai pavirsta tuščiomis kalbomis, nes jokių rezultatų neduoda. Tik tuo galima paaiškinti faktą, kad nežinint daugelio priimtų nutarimų, padėtis eilėje kolūkių pasilieka blogai.

Partinės organizacijos, stekdamos pagerinti savo darbą, pakelti jį į naujų uždavinių lygį, turi rimtai atsižvelgti į priimtų nutarimų vykdymo kontrolę. Reikia visų pirma kovoti už priimtų nutarimų konkretumą, o juos priėmus, — siekti, kad jie būtų nenukrypstamai vykdomi, kad į jų vykdymą būtų įtrauktos plačiosios masės. Reikia kovoti prieš komunistų ir kitų asmenų, atsakingų už duoto įpareigojimo įgyvendinimą, nerūpestingumą. Partinės organizacijos turi statyti klausimą taip, kad komunistas, kuris nevykdo priimtų partinių nutarimų, laužo partijos įstatus, kuriuose sakoma, kad kiekvienas partijos narys privalo kovoti už priimtų nutarimų įgyvendinimą.

Griežta ir principali priimtų partinių nutarimų vykdymo kontrolė padės partinėms organizacijoms pagerinti savo darbą, tapti ma jų vadovu kovojant už partijos iškeltų uždavinių sėkmingą įgyvendinimą.

Plečiamas sveikatos apsaugos įstaigų tinklas

TROŠKŪNAI. (ELTA). Rajono centre atidaryta nauja 25 lovų ligoninė. Prie jos įsteigta moterų konsultacija. Dabar rajone veikia dvi ligoninės, trys ambulatorijos, du felčerių-akušerių punktai ir sanitarinė-epidemiologinė stotis, kur dirba 42 medicinos

darbuotojai, jų tarpe 7 gydytojai-specialistai.

Artimiausiu laiku sveikatos apsaugos įstaigų tinklas dar labiau išsiplės. Sekančiais metais Biešintų miestelyje bus pastatyta nauja ligoninė. Lovų skaičius ligoninėse padidės dvigubai, pradės veikti keletas felčerių punktų.

Draugui Lazariui Moisejevičiui KAGANOVIČIUI

Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komitetas ir TSR Sąjungos Ministrų Taryba karštai sveikina Jus, ištikimąjį Lenino mokinį ir Stalino bendražygį, Jūsų šešiasdešimtmečio dieną.

Tarybinė liaudies didžiai vertina Jūsų, kaip vieno iš įžymiųjų Komunistų partijos ir Tarybų valstybės organizatorių ir statytojų, nuopelnus.

Visuose partinio ir valstybinio darbo postuose Jūs su būdinga Jums energija skiriate visas savo jėgas ir žinias komunizmo statybai TSR Sąjungoje.

Iš visos širdies linkime Jums, mūsų bičiuli ir drauge, mūsų brangusis Lazari Moisejevičiui, daug metų sveikatos ir tolesnio valsingo darbo mūsų socialistinės Tėvynės tautai, komunizmo labui.

Tarybų Sąjungos
Komunistų partijos
Centro Komitetas

TSR Sąjungos
Ministrų Taryba

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo I s a k a s Dėl draugo L. M. Kaganovičiaus apdovanojimo Lenino ordinu

Ryšium su TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko pirmojo pavaduotoju drg. L. M. Kaganovičiaus šešiasdešimtosiomis gimimo metinėmis ir atsižvelgiant į įžymius jo nuopelnus Komunistų partijai ir tarybinei liaudžiai, draugą Lazarij Moisejevičių Kaganovičių apdovanoti Lenino ordinu.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo
Pirmininkas K. VOROŠILOVAS
TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo
Sekretorius N. PEGOVAS

Maskva, Kremlius
1953 m. lapkričio 21 d.

Tarybų šalyje

Didelis mechanizatorių uždarbė

Lapkričio 21 d. visose Riazanės srities mašinų-traktorių stotyse mechanizatoriams buvo baigtas išduoti pirmasis darbo užmokestis pagal naujas atlyginimo normas.

Daug uždirbo Kulčukovskos MTS traktorininkai. Čia nė vienas iš jų negavo mažiau, kaip po 900 rublių už mėnesį.

Diukovskos mašinų-traktorių stotyje brigadininkas Man rovas spalio mėnesį uždirbo 2.297 rublius ir 40 pūdų grūdų, traktorininkai Bulgakovas, Sezinas, Vorobjovas ir kiti — po 1200—1500 rublių ir po 20—30 pūdų grūdų.

(TASS—ELTA).

1350 tekinamųjų staklių mašinų-traktorių stotims

Maskvos staklių gamykla „Krasnyj Proletarij“ per šiuo metų 10 mėnesių pagamino daugiau kaip už 2 milijonus rublių atsarginių dalių traktoriams ir žemės ūkio mašinoms.

Šiais metais gamyklos kolektyvas turi pagaminti 40 tūkstančių sudėtingų krumpliaračių traktoriaus. Iki lapkričio 20 d. jau pagaminta daugiau kaip 34 tūkstančiai tokių detalių. Gaminama tūkstančiai sudėtingų krumpliaračių rankelių kombainams. Pradėti gaminti atskiri mazgai bulvių kasimo kombainams.

Šiais metais gamykla išsiuntė mašinų-traktorių stotims 1350 tekinamųjų staklių.

(TASS—ELTA).

Mokslininkų šefinė pagalba kolūkiui

Ukrainos Mokslų akademijos mokslininkai šefuoja kolūki „Putj k komunizmu“, padėdami vystyti visas gamybos šakas, visų pirma gyvulininkystę ir daržininkystę. Šiomis dienomis kolūki „Putj k komunizmu“ (Kijevo sritis) klube įvyko mokslininkų susitikimas su kolūkiečiais ir mechanizatoriais.

Susirinkusieji iš klausė UTSR Mokslų akademijos prezidento nario akademiko P. A. Vlasuko pranešimą: „Mokslų vaidmuo toliau išvystant žemės ūkį“. Stalininės premijos laureatas A. A. Vasilenko pasakojo apie Mašinų tyrimo ir žemės ūkio mechanikos instituto darbus mechanizuojant žemės ūkį. Žemės ūkio artelės pirmūnai pasidalino darbo patyrimu įvairiose kolūkinės gamybos šakose.

(TASS—ELTA).

Naujos mašinos gyvulininkystei

Į Armėnijos MTS ir gyvulininkystės mašinų stotis nusiųsta didelė partija mašinų, kuriomis paspartinamas stambiųjų pašarų paruošimas. Tai — stirtų krovimo įtaisiniai ir traktoriniai kugių krautuvalai.

Gyvulininkystės fermos aprūpinamos naujausiais įrengimais. Automatinių girdyklų įrengta 13 kartų daugiau, negu jų buvo 1950 metais, pašarų šutintuvų — 9 kartus daugiau. Elektrinio melžimo agregatų, pašarų perdirbimo mašinų skaičius padidėjo 3—5 kartus.

(TASS—ELTA).

PARTIJOS GYVENIMAS

PAKELTI POLITINI-MASINI DARBA
Į NAUJŲ UŽDAVINIŲ LYGĮ

Vykdamas didžiulius uždavinius, kuriuos išskėlė TSKP Centro Komiteto rugsėjo Plenumas tarybinei liaudžiai, didelį vaidmenį vaidina agitatoriai. Jų pareiga — supažindinti darbo žmones su partijos ir vyriausybės nutarimais, mobilizuoti juos sėkmingam jų įvykdymui.

Mūsų rajone agitatorių jėgos didelės. Kolūkiuose dirba apie 350 agitatorių, prie LKP rajono komiteto sudaryta neetatinių lektorių grupė iš 32 žmonių, daugiau kaip 100 inteligentų — mokytojų, gydytojų, žemės ūkio specialistų — yra Politinių ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos nariai ir nemaža atlieka propaguojant politines ir mokslines žinias.

Rajono agitatoriai, vadovaujant partinėms ir komjaunimo organizacijoms, nemaža atliko aiškinamą kolūkiečiams TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarimą. „Lenino atminties“ kolūkyje visas agitacinis-masinis darbas perkeltas į laukininkystės brigadas, gyvulininkystės fermas. Laukininkystės ir gyvulininkystės darbuotojai supažindinami su jais keliamais uždaviniais, mobilizuojami jų įvykdymui. Nenutrūkstamai vykdomas agitacinis-masinis darbas Stalino vardo kolūkyje: dažnai rengia pranešimus ir pasikalbėjimus su kolūkiečiais kolūkio pirmininkas drg. Kazanovas, agitatoriai Makarova, Kiseltova ir kt. Visi „Naujo gyvenimo“ kolūkio nariai supažindinti su partijos CK rugsėjo Plenumo nutarimu.

Konkrečiai, surišta su kolūkiui išskylančiais uždaviniais, mobilizuojanti agitacija padėjo pakelti kolūkiečių sąmoningumą, jų darbo aktyvumą, tuo pačiu pasiekti šiems kolūkiams ūkini laimėjimų.

Bet ne visuose kolūkiuose agitatorių darbas duoda tei-

giamus rezultatus. „Ažuolo“, „Naujo kelio“, Čapajeva vardo ir kai kuriuose kituose kolūkiuose agitatoriai, tiesa, atlieka nemaža pasikalbėjimų, daro pranešimus, supažindina kolūkiečius su partijos išskeltais žemės ūkiui uždaviniais, bet jų darbo rezultatų nematyti — kolūkiai atsilieka vykdamas ūkines kampanijas, žema darbo drausmė.

Kur gi agitatorių darbo nesėkmingumo priežastys?

Viena iš priežasčių, dėl kurių agitatorių darbas nepasiekia savo tikslo, — tai agitacinio darbo nekovingumas. Dažniausiai pasitaiko tokie faktai, kad agitatoriai, kaip pvz. Petro Cvirkos vardo kolūkyje Jurgutylė, „Bolševiko“ — Strelcova, „Naujo kelio“ — Aksiotova, tik supažindina kolūkiečius su partijos ir vyriausybės priimtomis priemonėmis, skirtingomis liaudies gerovei kelti, bet neragina jų siekti darbo laimėjimų, kurie užtikrintų tolesnį liaudies gerovės kėlimą, nepropaguoja socialistinio lenktyniavimo, nemobilizuoja jų partijos išskeltiems uždaviniais vykdyti.

Antra priežastis — agitacijos nekonkretumas. Kai kurie agitatoriai pasikalbėjimų metu labai daug pasakoja apie bendrus uždavinius, išskeltus visam žemės ūkiui, bet neapsistoja ties konkrečiais uždaviniais, išskylančiais tam kolūkiui, su kurio nariais agitatorius kalbasi. Dažniausiai būna taip, kad agitatorius kalba apie uždavinius gyvulių produktyvumo kėlimo srityje, kalba apie produktyvumo rodiklius, nurodytus Plenumo nutarime, nežodžiu neužsimena apie sąlygas ir galimybes gyvulių produktyvumui kelti tame kolūkyje.

Panašiai būna aiškinant ir kitus tolesnio žemės ūkio išvystymo klausimus. Kalbėda-

mi apie tolimas perspektyvas, agitatoriai pamiršta kalbėti apie artimiausius neatidėliotinus uždavinius.

Dar daugelyje kolūkių įsigalėjusi žalinga praktika agitatorių darbe — kampanijškumas. Agitatorius, vieną kartą supažindinęs brigados narius ar fermos darbuotojus su TSKP CK Plenumo nutarimu, daugiau į tą brigadą ar fermą jau neužsuka. Tuo tarpu dažnai, tikriau, visada pasitaiko, kad ne visi brigados nariai gali dalyvauti susirinkime, ir jiems nutarimo keliami uždaviniai lieka neišaiškinti. Gi individualinius pasikalbėjimus su kolūkiečiais, ypač su tais, kurie rečiau atsilanko į susirinkimus, praktikuoja labai retas agitatorius.

Kartu reikia pažymėti, kad rajone dar pasitaiko ir tokių agitatorių, kurie jais skaitosi tik formaliai, gi praktiškai nieko nedirba.

Kaltė dėl silpno agitacinio-masinio darbo išvystymo tenka pirmoje eilėje partinėms ir komjaunimo organizacijoms, kurios per maža dėmesio skyrė šiam klausimui.

„Ažuolo“ kolūkio partorganizacijos sekretorius drg. Aksiotovas, „Bolševiko“ — drg. Rožkovas ir kai kurie kiti nuolat nevadovauja agitkolektyvams, nesuteikia konkrečios pagalbos agitatoriams.

Pirminių partinių, komjaunimo organizacijų, visų komunistų, komjaunuolių, agitatorių pareiga — plačiai išaiškinti kolūkiečiams partijos numatytas priemones žemės ūkiui toliau vystyti, plačiai išvystyti socialistinį lenktyniavimą už sėkmingą ūkinių uždavinių įvykdymą, ūkinių metų užbaigimą rajono kolūkiuose.

I. Šorinas
LKP rajono komiteto
agitacijos ir propagandos
skyriaus vedėjas

Mechanizatorių buitiniai poreikiai
ir MTS profsąjunginė organizacija

Kiekvienais metais plečiasi Zarasų MTS, auga mechanizatorių kadrai. Visiškai pasikeitė jų darbo sąlygos. Vietoje rankinio darbo, su kuriuo dažnai mechanizatoriams tekdavo susidurti prieš dvejus-trejus metus, šiandien MTS veikia sudėtingos mašinos ir mechanizmai, palengvinantieji, paspartinantieji mechanizatorių darbą.

Žymiai pagerėjo buitinių mechanizatorių poreikių patenkinimas. Įrengti du bendrabučiai, valgykla, klubas. MTS remonto dirbtuvėse įrengtas dušas, artimiausiu metu bus atgabentos spintelės rūbams.

Tenkinant nuolat augančius mechanizatorių buitinius poreikius nemaža padirbėjo MTS profsąjunginė organizacija. Metų pradžioje buvo sudaryta kolektyvinė sutartis tarp profsąjungos vietos komiteto ir MTS direkcijos, kurioje buvo numatyta eilė priemonių mechanizatorių poreikiams patenkinti.

Kaip rodo sutarties vykdymo kontrolės aktai, profsąjunginės organizacijos vietos komitetas nepasitenkino tik sutarties sudarymu, o reikalavo iš direkcijos jos vykdymo. Tokiu būdu ir buvo pasiekta, kad iki žiemos pilnai įrengti bendrabučiai, dušas ir kt.

Profsąjunginė organizacija teikia paramą mechanizatoriams pašalpių pavidalu. Vientartinės pašalpos išmokėtos traktorininkėms Šileikytei, Juodvalkytei, kuliamosios mašinistui Maleckui, pastara-

sis, be to, buvo gavęs keilialapį į sanatoriją. Mechanizatorių Kasakauskio ir Mackevičiaus vaikai praleido vasaros atostogas pionierių stovykloje.

Bet vis dėlto profsąjunginė organizacija nepasiekė, kad būtų įvykdyti visi kolektyvinės sutarties punktai. MTS vadovybė turėjo aprūpinti visus mechanizatorius specdrabužiais, tačiau daugelis traktorininkų jų negavo išties vasarą. MTS vadovybė buvo įsipareigojusi reguliariai pagal grafiką teikti darbuotojams atostogas. Šis sutarties punktas taip pat neįvykdytas.

Dar blogesni reikalai su kultūrinių mechanizatorių poreikių tenkinimu. Klubo veikla aplėista. Čia yra muzikos instrumentai, sporto įrankiai, bet nei meninės saviveiklos, nei sportinis darbas nevykdomas. Biblioteka savo darbą apriboja irgi tik knygų keitimu, o jokio organizacinio darbo neatlieka.

Artėja žiema. Mechanizatoriai grįžta iš kolūkių laukų į MTS sodybą, kad per žiemą pasiruoštų naujiems, dideliems uždaviniais, kuriuos jiems išskėlė partija toliau vystant žemės ūkį.

Profsąjunginė organizacija, be kitų savo darbo sričių, turi pasirūpinti, kad augantieji mechanizatorių buitiniai ir kultūriniai poreikiai būtų kuo pilniau patenkinami. Tai daug padės jiems vykdamas didžiulius uždavinius žemės ūkio mechanizavimo srityje.

J. VIKTOROVA

Aktyvūs saviveiklininkai

Kalinino vardo kolūkio meninės saviveiklos nariai palaiko glaudų ryšį su Girsių septynmetės mokyklos mokytojų kolektyvu. Saviveiklininkai dviejų su puse mėnesių bėgyje surengė 4 viešus vakarus. Su programa jie pasirodė ne tik Kalinino vardo kolūkio nariams. Gana

vykusiai suvaidino pjesę „Vaiduokliai“ ir Ždanovo vardo bei Čapajeva vardo kolūkių scenose.

Kaip aktyvūs saviveiklininkai, pažymėtini kolūkiečiai Ramanauskaitė, Juodinis, mokytojas Rūkštelė ir kiti.

Å. NORKUS

Į PAGALBĄ AGITATORIUI

Didysis partijos rūpinimasis tarybinės liaudies gerove

Atidumas žmogui, rūpinimasis jo gerove, rūpinimasis neaukštą ir sistemingai vykdomas mūsų šalyje kainų sumažinimas pramoninėms ir maisto prekėms. Per 1947—1953 m. m. laikotarpį Tarybinė vyriausybė 6 kartus iš eilės mažino kainas. Vien tik iš įvykdyto šiais metais šešto iš eilės kainų sumažinimo gyventojai gauna daugiau kaip 46 milijardų rublių per metus.

Naujas ryškus partijos ir vyriausybės didžio rūpinimosi mūsų Tėvynės suklestėjimu, liaudies laime įrodymas yra istorinis TSRS Aukščiausiosios Tarybos V sesijos nutarimas ir TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarimas „Dėl priemonių TSRS žemės ūkiui toliau išvystyti“. Penktosios sesijos priimtas įstatymas dėl Valstybinio biudžeto numato žymiai sumažinti įpaukį į biudžetą iš asmeninių darbo žmonių pajamų lyginamąjį svorį. Šiais metais darbo žmonės įneš į biudžetą mokesčių, rinkliavų bei valstybinės paskolos pavidalu 21 milijardų rublių mažiau, negu 1952 metais.

1953 metais žemės ūkio išvystymui vyriausybė numato išleisti 52 milijardų rublių. Didelę reikšmę organizaciniam ūkiniam kolūkių sustiprinimui; žemės ūkio gamybos išvystymui ir materialiniam kolūkiečių suinteresuotumui padidinti turi naujas žemės ūkio mokesčio

įstatymas. Vyriausybė ir TSKP CK rado reikalingu pakeisti kolūkiečių apmokesdinimo žemės ūkio mokesčių sistemą, sumažinti piniginių mokesčių iš kiekvieno kolūkinio kiemo vidutiniškai per pusę ir visiškai nuimti praėjusių metų žemės ūkio mokesčio nepriemokas.

Šių priemonių įgyvendinimo išdavoje kolūkių ir kolūkiečių pajamos 1953 metais padidės daugiau kaip 13 milijardų rublių.

Neseniai paskelbti trys svarbiausi dokumentai — TSRS Ministrų Tarybos ir TSKP CK nutarimai dėl priemonių tarybinei prekybai toliau išvystyti, dėl plataus vartojimo pramoninių prekių bei maisto produktų gamybos išplėtimo ir jų kokybės pagerinimo — yra liaudies gyvenimo lygio pakilimo išplėstinė programa.

Ši programa yra iš tikrųjų

grandioziška ir neregėta bet kurios kitos valstybės istorijoje. Tarybinės prekybos išvystymo srityje išskeltas uždavinys numato, kad per artimiausius 2—3 metus būtų pasiekta kiekviename mieste ir kiekviename kaimo rajone nenutrūkstamo visų prekių pardavimo.

Numatoma žymiai išplėsti gerai įrengtų valgyklų, restoranų, užkandinių, arbatinių ir bufetų tinklą; pagerinti patiekalų kokybę; išplėsti jų asortimentą, pakelti darbo žmonių aptarnavimo kultūrą. Per 1954—1956 m. m. bus pastatyta ir atidaryta 40 tūkstančių parduotuvių, 11 tūkstančių visuomeninio maitinimo įmonių.

Stambias priemones numatoma įgyvendinti plečiant plataus vartojimo pramoninių prekių bei maisto produktų gamybą ir gerinant jų kokybę. 2—3 metų bėgyje bus ne tik išplėsta ir rekonstruota tūkstančiai įmonių, gaminančių pramonines ir maisto prekes, bet ir bus pastatyta

daug naujų fabriku, gamyklų, kombinatų.

Pavyzdžiui, tarp naujų tekstilės pramonės statybų išsiskiria 6 didžiausi tekstilės kombinatai, kurie statomi Chersone, Krasnodare, Kamyšine, Engelse, Barnaule ir Stalinabade. Savo pajėgumu kai kurie iš jų viršys didžiausias tekstilės įmones pasaulyje. Pats galingiausias kombinatas statomas Kamyšino mieste prie Volgos. Per parą jis pagamins apie vieną milijoną metrų aukštos kokybės audinių, kurių pareiklavimas yra ypatingai didelis. Kamyšino kombinatas, konkrečiai, gamins veiveto ir pusaksomio 6 kartus daugiau negu gamina visos dabar veikiančios šalyje tekstilės įmonės kartu paėmus. Penkmečio pabaigoje visi 6 kombinatai galės pagaminti per metus 1 milijardą metrų audinių. Tokio pat pajėgumo kaip Kamyšino įmonė, už 1—2 metų bus ir kombinatas „Proletarka“ Kalinino mieste. Per metus jis pagamins iki

Kur jūsu žmoniškumas, broliai Gorbunovai

Niūri ankšta patalpa... Šlapios, purvinos sienos padengtos žalsvais pelėšiais, nuo lubų nukarę dulketi pilkų voratinklų skudurai. Šaltas, priplėkęs oras persunktas puvančių daržovių ir kiaulidės dvokimu. Kampuose sumesti maišai su bulvėmis, į netvarkingą krūvą suverstas niekam nereikalingas šlamštas, savo amžių atgyvenę namų apyvokos daiktai. Užtvare knisasi ir žvygauja nešvarios kiaulės, taškydamos aplink skystą mėšlą, ir garsiai patenkinatos kriukši. Jos atrodo visiškai patenkinotos, ir jų visiškai neįaudina buvimas čia dar vienos gyvos būtybės — senos ligotos moters. Ji gulanti dvokiančių skudurų krūvos. Plonos sruvų srovelės smelkiasi iš visų pusių, graisdamos sušlapinti skurdų šiaudinį guolį. Bet ji, paskendusi sunkiose mintyse, to nepastebi. Liūdna raukšlėto, suglebusio veido išraiška, blaustios akys, pilnos ašarų, išduoda jos nenumaldinamą motinos vargą, vienišos, vargingos senatvės kančią. O juk ir ji, Elena Semionovna Gorbunova, kadaise buvo jauna ir pilna jėgų moteris. Kartį jos ilgo ir sunkaus gyvenimo dalis buvo nepakeliamas darbas ir nuolatinis skurdas. Tokiose sąlygose ji augino ir auklėjo savo sūnus. Ilgomis žiemos naktimis, būdavo ji sėdi prie vaikų patalo, rūpindamasi jų likimu ir puoselėdama viltį, kad jie užaugtų tvirti ir sveiki, kad jų gyvenimas nebūtų toks kartus. Bet už tai kiek džiaugsmo motinai teikė pirmieji vaikų pasisekimai, jų pirmieji savarankiški žingsniai sunkiame gyvenimo kely.

Elena Semionovna anksti neteko vyro ir visas sunkus ūkio darbas kartu su rūpesčiu apie vaikus užgulė ant jos pečių. Bet laikas ėjo, ir Elena Semionovna kiekvieną dieną vis daugiau pajusda-

vo, kaip atslenka senatvė, o kartu su ja ir gausybė negalavimų, vargo. Jėgų darėsi vis mažiau, o darbai nemažėjo. Dabar jau senelė, ji su ta pačia motiniška meile puoselėjo savo mylimus vaikaitius ir svajojo, kad dabar, esant Tarybų valdžiai, jos vaikų ir vaikaitių gyvenimas bus laimingas ir džiugus. Apsigyvenusi savo sūnaus Kirilo Porfirjevičiaus Gorbunovo namuose, Elena Semionovna prižiūrėjo vaikus ir atlikdavo kitus sunkius namų darbus. Būdavo, kad ji išstis dienas, neatlenkdama nušaros, sukdamo rankines girnas. Bet senatviškėji negalavimai galutinai išbaigė devyniasdešimties metų senutės jėgas, ir ji tapo sunkia našta, nereikalingu asmeniu sūnaus šeimoje. Vieną šitą rudens vakarą martį ją skaudžiai sumušė ir išvarė iš namų. Vyras tyliai pritarė savo žmonos veiksmams. Jam nusibodo veltui maitinti šią, dabar jau nenaudingą, ligotą moteriškę.

Išvaryta iš gimtojo lizdo, ligota ir sumušta senelė ilgai klaidžiojo po kaimą, nerasdama kur prisiglausti. Drėgnas oras ir įkyrus šaltas vėjas lengvai perpūtė jos skurdžių skarmalų raukšles, šaldė ir taip jau išvargusią širdį. Nelaiminga moteris, perimta iki kaulų šalčio, nakvoti įsitaisė avių kūgeliuose. Čia ją ir surado „Naujo gyvenimo“ kolūkio laukininkystės brigadininkas drg. Vladislavas Liachas. Išklausinėjęs moterį apie tokios nepaprastos jos gyvenimo vietos priežastis, apie tai jis tuojau pranešė kolūkio pirmininko pavaduotojui F. Garšanovui. Drg. Garšanovas pasiūlė antrajam Gorbunovos sūniui Ilarionui, turinčiam namų su trimis kambariais, paimti motiną pas save.

Bet ir antrasis sūnus nepareišė motinai sūniško jausmingumo ir rūpinimosi,

nepagailėjo jos senatvės ir žilų plaukų, neapgauė jos meilę ir rūpinimosi, ir jam motina buvo nereikalinga, sunki našta. Jai, išauginusi ir išmaitinusi jį savo krūtine, neatsirado vietos šiltoose ir šviesiuose namo kambariuose. Sūnus įmetė ją į tvartą kartu su kiaulėmis. Bet kiaulės reguliariai gauna savo pašaro davinį, gi motina guli pamesta ir visų užmiršta. Jai retai numetamas rauginas agurkus ar sausa bulvė. Jos niekas neprižiūrį ir nekeičia jos patalpinės. Ji patikta mirti skurde ir purve. Kaip primena šis bausis reginys seniai užmirštą kapitalistinio kaimo paveikslą, kur viešpatavo principas: „Žmogus žmogui — vilkas“, kur tamsa ir nemokšiskumas buvo prietarų, užmušančių tikėjimą žmogumi ir negailėstingai griaušančių tarpriausius šeimos ryšius, maitas. Ten dėl pelno ir savanaudiškų tikslų buvo įvykdomi šlykščiausi nusikaltimai, kuriems negali būti vietos mūsų tarybinėje tikrovėje. Netgi pats mažiausias mūsų šalies pilietis žino, kad reikia gerbti senatvę. Populiariausioje tarybinėje dainoje yra auksiniai žodžiai: „Atviri keliai visur jauniesiems, o seniesiems pagarba kartu“. Kaip galėjo tai pamiršti Elenos Semionovnos Gorbunovos sūnus, neįvykdę savo šventos sūnaus pareigos motinai? Kas davė jiems teisę teršti tarybinio žmogaus veidą?

Bet juk pas Gorbunovą yra duklė M. Ji — komjaunuolė ir jai tur būt žinomas Olego Koševojaus monologas, skirtas motinai. Kiek karštų meilės žodžių motinai yra šiame monologe! Nejaugi jie nesujaudino jos iki širdies gelmių ir nesukėlė joje pasipiktinimo savo tėvo elgesiui.

Z. O z e r o v a

Plačiau taikysime kvadratinį - lizdinį bulvių sodinimo būdą

Praėjusiais metais mūsų Stalino vardo kolūkyje buvo pradėtas taikyti kvadratinis-lizdinis bulvių sodinimo būdas. Šį pažangų būdą taikėme pirmą kartą, todėl, aišku, neišvengėme kai kurių klaidų. Kolūkyje nebuvo specialios bulvių sodinimo mašinos, sodinimą ir apdirbimą atlikome rankiniu būdu. Bet nežiūrint viso to, mes galėjome akivaizdžiai įsitikinti šio būdo pranašumais.

Pirmomis gegužės dienomis paruošėme bulvių sodinimui dirvą. Bulvių priešėlis buvo žiemkenčiai, dirva — priemėlis. Ji iš rudens buvo suarta, anksti pavasarį nuvalkiuota, vėliau atkartota ir vėl nuvalkiuota, kartu išberiant mineralines trąšas. Į vieną hektarą buvo duota 200 kg zuperio, 150 kg kalio chlorido, 80 kg amonio sulfato. Taip paruošus dirvą, buvo atliktas jos ženklinimas specialiai tam pagamintu ženklinuvu. Iš dešinės lauko pusės gairėmis ir virve pažymėjome pirmosios vagos liniją, pagal kurią traukiamas ženklinuvas. Lauką suženklino eilėmis per 60 cm viena nuo kitos. Tokiu būdu lauką suženklino ir skersai.

Taip suženklinus dirvą, arkliniu plūgu padarėme vagas išilgai lauko. Į vagas buvo įneštas durpių-mėšlo kompostas (vyriausiant durpėmis), duodant 25 tonas į hektarą. Eilių susikirtimo vietose į vagas įspaudėme dvi bulves per 10 cm vieną nuo kitos. Po to vagas užvertė ir dirvą sulygino medinėmis valkėmis.

Sodinimas buvo atliktas jarovizuotomis bulvėmis pirmoje gegužės pusėje.

Bulvėms dar nesudygus, atlikome tarpvagių purenimą, nes tuo metu jau pradėjo rodytis piktžolių daigai. Bulvės sudygo po 2,5 savaitės. Tuo metu, birželio pradžioje, tarpvagių vėl supurenome, o aplink bulvių krūmus piktžoles išravėjome rankomis. Kai bulvės visiškai sudygo ir iš tolo buvo matomos eilutės, atlikome pirmąjį bulvių kaupimą birželio antroje pusėje. Prieš kaupimą bulvės buvo patręštos amonio sulfatu, duodant 80 kg į ha. Liepos mėn. pirmoje pusėje bulves antrą kartą apkaupėme. Po to žali bulvienejai padengė visą dirvos paviršių, ir pasėlis priežiūros buvo nebereikalingas. Bulvių derlių nuėmėme irgi rankiniu būdu.

Bulviakasio rezultatai mūsų įtikino kvadratinio-lizdinio sodinimo būdo pranašumu. Kvadratinio-lizdinio būdu pa-

sodintame plote bulvių derlius buvo didesnis 40 centnerių iš hektaro, negu sodinant bulves paprastu būdu ir duodant tokį patį kiekį trąšų.

Priešakinis šalies kolūkių patyrimas rodo, kad sodinant kvadratinio-lizdinio būdu bulves, jų derlių galima pakelti žymiai daugiau.

Kodėl mes to nepasiekėme?

Tai galima paaiškinti, pirmiausia, tuo, kad mes dar neturėjome šioje srityje patyrimo ir nepakankamai bulves prižiūrėjome. Agronomijos mokslas reikalauja, kad sodinant bulves kvadratinio-lizdinio būdu dalis trąšų būtų įnešama iš rudens, dalis sodinant bulves ir dalis — joms sudygus. Gi mes beveik visas trąšas įnešėme sodinant bulves. Bulvių derlius žymiai padidėja, jei pašalinami jų žiedai. Mes ir šito darbo neatlikome. Nepakankamai aukštu agrotechnikos lygiu buvo atliktas ir bulvių tarpvagių purenimas, kaupimas.

Bulvių derliaus padidėjimą sodinant kvadratinio-lizdinio būdu nulemia eilė faktorių. Bulvės mėgsta dažną ir gilų kaupimą. Apkaupus bulves, dalis stiebų užberinama drėgna puria žeme, toje stiebo dalyje išauga nauji požeminiai stiebai, ant kurių užsimezga bulvių gumbai. Kvadratinio-lizdinio būdu pasodintas bulvės kaupiamos dviem kryptimis — skersai ir išilgai lauką.

Tokiu būdu kaupiant bulvės stiebai iš visų keturių pusių apžeriami žemėmis. Tada prie šaknų praeina oras ir susidaro sąlygos išsivystyti gausiai šaknų sistemai bei atsirasti naujiems požeminiai stiebams, ant kurių mezgasi bulvės. Jeigu kvadratinio-lizdinio būdu pasodintas bulves puresime tik vieną kryptimi (tik išilgai arba tik skersai), tai derliaus padidėjimo nesulauksime. Bulves sodinant kvadratinio-lizdinio būdu visi augalai vienas nuo kito yra nutolę per 60 cm. Toks atstumas sudaro tinkamas sąlygas kiekvieno augalo iš visų pusių prieti saulės šviesai, be to, čia mažiau būna ir piktžolių. Per silpnas šių faktorių išnaudojimas ir neleido mums šiemet pasiekti aukšto bulvių derliaus.

Sekančiais metais mes visą bulvių plotą pasodinsime kvadratinio lizdinio būdu, išvengsime šių metų klaidų, o tai leis mums išauginti aukštą bulvių derlių.

V. G r u s l y t ė

Stalino vardo sėklininkystės kolūkio agronomas

Didelės pajamos

Daržininkystė yra pelninga kolūkinės gamybos šaka. Šiuo gerai įsitikino „Lenino atminties“ žemės ūkio artelės nariai. Šiais metais iš daržininkystės bei sodininkystės produkcijos realizavimo kolūkis gavo 64 000 rublių pajamų. Metai iš metų čia didė-

ja daržovių pasėlių plotai, plečiamas visuomeninis sodas.

Kolūkių pajamos augant, darosi turtingesnis ir kolūkiečių darbadienis. Šiais metais jau gauta avansu po 50 kapeikų už darbadienį.

I. G r i g o r j e v a s

vieno milijono metrų lininio šilko, saržos, įvairių spalvų satino ir kitų audinių.

Jau sekančiais metais tekstilės pramonė turi pagaminti tiek vilnonių audinių, kiek buvo numatyta pagaminti 1955 metais.

Partija ir vyriausybė taip pat parengė platių maisto produktų gamybos išplėtimo planą 1956 metais, palyginti su 1950 metais, mėsos gamyba padidės 2,4 karto, žuvis sugavimas — 2,2 karto, sviesto gamyba — 2 kartus.

Šiuolaikinės maisto pramonės įmonės aprūpintos naujosiomis mašinomis — automatinėmis linijomis, kurios padeda kelti darbo našumą. Vien tik Maskvos vardo konservų fabriko pajėgumas lygus visos carinės Rusijos konservų pramonės pajėgumui.

Maskvos, Leningrado, Orskos, Semipalatinsko ir kitų miestų mėsos kombinatai savo techninio aprūpinimo lygiu toli pralenkė tokias pat įmones kapitalistinėse šalyse.

Dėka broliškų respublikų dosnios pagalbos plataus vartojimo prekių gamyba didėja metai iš metų taip pat Tarybų Lietuvoje. Taip, pavyzdžiui, 1953 metais Lietuvos lengvoji pramonė pagamins 1,5 milijono metrų šilko ir 1400 tūkstančių metrų medvilninių audinių daugiau negu praėjusiais metais. Respublikoje išplečiamos veikiančios ir statomos naujos įmonės, kurios įgalins pilniau panaudoti žemės ūkio žaliavą. Išplečiami „Spartos“, „Masčio“, „Kauno audinių“ fabrikai, įrengiami konvejeriai Eidukevičiaus vardo kombinata, fabrike „Viktorija“, statomas stambus linų kombinatas Panevėžyje, duonos-makaronų fabrikas Šiauliuose ir t. t. Galima pateikti dar daug skaičių, faktų, pavyzdžių, bylojančių apie Komunistų partijos tėvišką rūpinimąsi tarybinio žmogumi, apie nuolatinį ekonomikos augimą, apie didelius socialistinės santvarkos pranašumus prieš kapitalistinę.

Visiškai priešinga padėtis yra kapitalistinėse šalyse. Kapitalistai, siekdami išgauti didžiausius pelnus, nuolat kelia kainas plataus vartojimo prekėms, kas veda prie darbo žmonių gyvenimo lygio nusmukimo, gamybos sumažinimo. Pavyzdžiui, Anglijoje 1951 metais pagaminta medvilninių audinių 40 procentų mažiau palyginti su prieškariniu metu. Seniausieji Anglijos tekstilės rajonai ištikti nedarbo. JAV, nežiūrint to, kad milijonai bedarbių pasmerkti badui ir skurdui, vyksta plataus vartojimo prekių, sviesto ir mėsos gamybos sumažinimas.

Mūsų liaudis žiūri į ateitį įsisąmonindama ir jausdama Tarybų valstybės stiprėjančią galybę. Į Komunistų partijos ir vyriausybės rūpinimąsi jų gerove tarybiniai darbo žmonės atsako aktyviai ir pasiaukojančiu darbu.

V. T i u r i n a s

Politinį ir mokslinių žinių sklaidimo draugijos tikrasis narys

SPORTAS

Leningrado komandos „Zenit“ pergalė Norvegijoje

Lapkričio 22 d. Stavangerio miesto (Norvegija) centriniame stadione įvyko baigiamosios draugiškos rungtynės tarp tarybinių ir norvegų futbolininkų. Leningrado komanda „Zenit“ susitiko su Norvegijos 1953 metų futbolo čempionu — komanda „Viking“.

(TASS—ELTA).

Visasąjunginės jaunųjų sportininkų varžybos

TSRS Sveikatos apsaugos ministerijos Kūno kultūros ir sporto vyriausioji valdyba patvirtino jaunųjų visasąjunginių varžybų kalendorių 1953—1954 metų žiemai.

Visasąjungines jaunųjų slidininkų, plaukikų, šuolininkų į vandenį, krepšlininkų ir tinklininkų varžybas nutarta surengti kovo mėnesį.

(TASS—ELTA).

Valstybinė įmonė ar privati siuvykla?

Zarasų rajono pramkombinato siuvykloje yra daug gerų meistrų, kurie nepriekaištingai atlieka užsakymus ir visiškai patenkina užsakytojų poreikius madų ir fasonų atžvilgiu.

Visa tai, labai gerai, bet siuvyklos darbe yra vienas didelis trūkumas, kuris panaikina visus jos laimėjimus.

Ši valstybinė įmonė kažkodėl tapo privačiu kromeliu.

Kas daro ją panašią į privatų kromelį? Štai faktas. Atėjo užsakytojas su medžiaga, jam trūksta kai kurių priedų: vatų, kamelio, siūlų ir t. t. Gi dirbtuvėje yra viskas, kas reikalinga, ir verslūs priėmėjai noriai siūlo savo patarnavimus.

Pristatysiu viską: ir vatą,

ir kamelį. Siūlų irgi atsiras — paskui sumokėsite.

Žinoma, tai patogiu užsakytoju, bet kai tenka mokėti, pasirodo, kad užsakymui atlikti išleista labai daug medžiagų. Kai paprašysi kainininko ir pareikši abejojamą dėl sunaudotų medžiagų kiekio, tai priėmėjas užsigau-na.

Drabužių siuvimo dirbtuvėje kainininko nėra, ir iš užsakytojo imama tiek medžiagos, kiek tik panori priėmėjai.

Pramkombinato vadovai turi atkreipti rimtą dėmesį į tokią padėtį ir pasiekti, kad siuvykla taptų pavyzdinga įmone, o ne privačiu kromeliu.

N. Bolotskis

Vis dėlto neįsisąmonino...

„Pagaliau jis suprato, kad reikia dirbti“, — galvojo J. Žemaitės vardo kolūkiečių virtosios brigados kolūkiečiai kai žemės ūkio artelės narys Tvardauskas kinkė porą arklių. Daugelis, žinoma, abejojo tuo, bet brigadininkas drg. Bataitis nuramino juos: „Dirbs. Jis pats sakė man, prašydamas arklių, kad eis arti. Ir net pasakė, kad labai nori padėti kolūkiui dirbti“.

Bet netrukus kolūkiečiams ir pačiam brigadininkui teko nusivilti, pamačius, kad Tvardauskas, užuot aręs kolūkio lauką, dirba savo pasodybiniame sklype.

„Kas gi, — pagalvojo kolūkiečiai, — baigs arti daržą, tikriausiai nuvažiuos arti lauko“.

Bet ir to neįvyko — suaręs savo daržą, Tvardauskas vėl nepasirodo kolūkiečiams.

„Kur gi jis galėtų dirbti? Ko jis nori? Argi negalima parinkti jam darbą pagal skonį?“ — galvojo žemės ūkio artelės nariai.

„Juk kiekviename darbe jis pasirodo kaip tinginys“. Ir mažai to, kad jis pats nedirba, ir savo šeimos narių neleidžia dirbti.

Kada, pagaliau, drg. Tvardauskas supras, kad sėdėti namuose ir nedirbti kolūkyje yra nesąžininga, kad dėl jo ir dėl panašių į jį kolūkis atsilieka vykdant visus darbus.

Leonova, J. Žemaitės vardo kolūkio kolūkietė

Kiekvienam kiemui — tarybinį laikraštį

Tarybinė spauda yra patį stipriausią mūsų partijos ginklą auklėjant darbo žmones komunistine dvasia. Ji neša į mases viską nugalėtojas marks zmo-leinin zmo idėjas, mobilizuoja darbo žmo-nes sėkmingam partijos ir vyriausybės iškeltų uždavinių įvykdymui. Todėl laikraščio platinimas gyventojų tarpe yra svarbus politinis reikalas. Juo geriau plačiosios masės išsąmonins spaudos žodį, tuo stipresnė bus spaudos įtaka visoms tarybinės liaudies ūkinio ir kultūrinio gyvenimo pusėms. Spaudos platinimo organizavimas turi tapti neatimama visų organizacijų ir įstaigų, kolūkių ir MTS vadovų, visų laiškininkų ir visuomeninių spaudos platintojų veiklos dalimi.

Gerai organizuotas spaudos platinimas tokiose mūsų rajono įstaigose, kaip finansų skyriuje, valstybiniame banko, „Spalio“, „30 metų komjaunimui“, „Ažuolo“, J. Žemaitės vardo ir kituose kolūkiuose. „Spalio“ kolūkyje, pavyzdžiui, lapkričio mėnesio spaudos platinimo planas įvykdytas 146,5 procento, „30 metų komjaunimui“ kolūkyje — 139 proc. Sėkmingas tarybinės spaudos platinimas šiuose kolūkiuose paaiškina pirmoje eilėje tuo, kad kolūkių valdybos tinkamai parinko kolūkių laiškininkus, skiria šiam reikalui didelį dėmesį.

Tačiau šalia šių įstaigų ir kolūkių rajone yra daug ir tokių, kur tarybinės spaudos platinimas labai blogai organizuotas. MTS, statybos kntora, rajono pramkombinatas

mėnesinį planą sistemingai įvykdo vos 50—60 procentų. Dar blogesnė padėtis kai kuriuose rajono kolūkiuose. P. Cvirkos vardo kolūkis įvykdė lapkričio mėnesio planą vos 45 proc., Puškino vardo — 50 proc., Kutuzovo vardo — 55 proc., Zarasų mieste, bendrai paėmus, spaudos platinimo planas taip pat neįvykdytas.

Tai paaiškinama tik tuo, kad daugelyje įmonių bei kolūkių spaudos platinimui neskiriama reikiamo dėmesio. Paimkime, pavyzdžiui, spaudos platinimą Kutuzovo vardo kolūkyje. Laiškininkais čia paskirti žmonės, kurie nemėgsta šio darbo, jis jiems nerūpi, todėl jie neįaučia jokios atsakomybės, o, be to, niekas nekontroliuoja jų darbo.

Didelė kaltė dėl blogo jaunimo laikraščio platinimo rajono jaunimo tarpe tenka LLKJS rajono komitetui, kuris dar nepakankamai aktyviai padeda visuomeniniams spaudos platintojams — komjaunuoliams gerai organizuoti šį atsakingą reikalą.

Dabar vykdomas laikraščių prumeravimas 1954 metams. Tai yra labai svarbi politinė kampanija ir jos sėkmingam įvykdymui turi skirti pirmąjį dėmesį įmonių ir kolūkių vadovai, partinės ir komjaunimo organizacijos. Jų pareiga — užtikrinti, kad 1954 metais kiekviena kolūkiečio, darbininko, tarnautojo šeima skaitytų tarybinį laikraštį.

K. Lapėnaitė, Zarasų rajono ryšių kontoros viršininkas

Mineralinių trąšų gamyba žemės ūkiui

(Pasikalbėjimas su TSRS Chemijos pramonės ministro pavaduotoju drg. A.P. Milovanovu)

TSKP CK rugsėjo Plenumas numatė eilę stambių neatidėliotųjų priemonių, nukreiptų į tolesnį galingą socialistinio žemės ūkio pakilimą. Tų priemonių tarpe, kaip žinome, svarbi vieta skirta mineralinių trąšų gamybos didinimui.

Chemijos pramonė pokario penkmečio pabaigoje žymiai viršijo prieškarinį mineralinių trąšų gamybos lygį. Jau 1950 m. mineralinių trąšų gamyba palyginti su 1940 m. buvo padidinta: azotinių trąšų — 2,2 karto, fosfatų — 1,9 karto ir kalio trąšų — 1,4 karto. Dabar pas mus yra galimybė tiekti trąšas pagrindinių techninių kultūrų: medvilnės augalo, cukrinių runkelių, arbatkrūmių ir kai kurių kitų kultūrų pasėliams. Tačiau, pasiektas mineralinių trąšų gamybos lygis dar neapriūpina pilnu mastu maisto ir pašarinių kultūrų poreikį.

TSKP CK rugsėjo Plenumas įpareigojo Chemijos pramonės ministeriją ir Metalurgijos pramonės ministeriją padidinti mineralinių trąšų ga-

mybą 1959 m. iki 16,5—17,5 mil. tonų ir 1964 m. iki 28—30 mil. tonų.

Chemijos pramonės ministerija kartu su žemės ūkio ir paruošų ministerija nustatė reikalingą mineralinių trąšų asortimentą, kuris bus dvigubai didesnis, negu yra dabartiniu metu. Ypatingas dėmesys skirtas neutraliųjų ir šarminių trąšų rūšims. Jų taikymas labiausiai efektyvus nejuodžemio juostoje, kur vyriauja rūgščiosios dirvos. Chemijos pramonė gamins naujas, anksčiau pas mus neavartotas neutraliųjų ir šarminių trąšų rūšis: kalio-amonio salietrą — granuliuotas azotines trąšas, turinčias žymų pranašumą palyginus su paprasta amonio salietra: kalcio salietrą — šarmines azotines trąšas, labiausiai tinkamas kviečiams, linams, daržovėms, vaisių bei uogų ir kt. kultūroms papildomai tręšti; lydytą magnio fosfatą — šarmines azotines trąšas, mažinančias kenksmingą dirvos rūgštingumą, o taip pat tiekiančias augalas magnį, kurio reikmė ypatingai pasirei-

šia smiltžemėse ir smėlingose dirvose.

Bus gaminamos tokios koncentruotos trąšos, kaip amofosas, dvigubas superfosfatas ir precipitatas. Jų pranašumas yra tas, kad jie savyje turi labai daug maistingųjų medžiagų ir patogūs pervežti dideliuose atstumuose.

Pagrindinė kalio trąšų rūšis pas mus yra kalio chloridas. Jis yra tinkamas daugeliui žemės ūkio kultūrų. Bet atskiroms žemės ūkio kultūroms, kurios turi padidintą jautrumą chlorui, šios trąšos ne visai tinka. Todėl tokioms kultūroms, kaip citrusai, tabakas, arbata, organizuojama bechlorinių kalio trąšų rūšių gamyba — kalio sulfato ir kalio-magnio sulfato, kurie teigiamai veiks šių žemės ūkio kultūrų skonines savybes.

TSKP CK rugsėjo Plenumas pareikalavo plačiai išnaudoti žemės ūkio reikmėms Chibinų apatitus, o taip pat vietinius fosforitus. Ryšium su tuo daug kartų bus padidinta fosforitinių gamyba nejuodžemio juostos ir

juodžemio zonos šiaurinės dalies rajonams.

Žemės ūkio kultūrų derlingumui pakelti didelę reikšmę taip pat turi cheminių priemonių panaudojimas kovai su žemės ūkio augalų kenkėjais ir ligomis. TSKP CK Plenumas iškelė uždavinį — per dvejus-trejus metus dvigubai padidinti nuodingų chemikalų ir ypač DDT, heksachlorano ir granozano gamybą, o taip pat artimiausiais metais įsisavinti fosforinių organinių preparatų gamybą. Apie nuodingų chemikalų reikšmę žemės ūkyje gali liudyti kad ir toks faktas. Pavyzdžiui, heksachlorano naudojimas įgalino beveik visiškai apsaugoti derlių nuo skėrių. Heksachloranas yra smarkiai veikianti priemonė prieš runkelių ilgasnapi, sprakšių lervas ir kitus žemės ūkio augalų kenkėjus. Granozano preparatu beicuojamos grūdinių ir techninių kultūrų sėklos. Ji naudojant pakyla daigumas ir sumažėja pasėlių apkretimas kule ir kiti susirgimai.

Kartu su mineralinių trąšų gamybos išplėtimu reikia

skirti ypatingą dėmesį kovai su trąšų nuostoliais, jas pervežant, perkraunant ir panaudojant pačiuose kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose. Reikia pasiekti, kad kiekvienas mineralinių trąšų kilogramas būtų panaudotas taupiai, griežtai pagal paskirtį. Negalima pamiršti, kad kiekvienas procentas praradimų mineralinių trąšų vis labiau didėjant jų gamybos mastui, sudaro didžiulius kiekius, lygius visos gamyklos produktyvumui.

Dabar chemijos pramonės darbuotojų uždavinys yra didinant mineralinių trąšų gamybą kelti jų kokybę ir mažinti savikainą.

Chemijos pramonės darbuotojai padarys viską, kad artimiausiais metais mūsų šalies žemės ūkis būtų pakankamu kiekiu aprūpintas reikalingomis laukų derlingumui pakelti mineralinėmis trąšomis. Šiomet chemijos pramonė duos jų žemės ūkiui daugiau kaip 6 milijonus tonų.

Redaktorius L.R. JDAŠEVSKIS